

บทที่ 3

ผลการวิจัย

ผลการรวบรวมข้อมูลขั้นทุติยภูมิ จากหนังสือเอกสารงานวิจัย วารสารสิ่งตีพิมพ์ ทำให้ทราบ ว่าผลกระทบจากการดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” ต่อการดำเนินนโยบายของ ไทยนั้น แสดงให้เห็นว่า การยอมรับของรัฐบาลต่อกลุ่มคนเหล่านั้น ในการอาศัยอยู่ในประเทศไทย ภายใต้เงื่อนไข ที่กลุ่มคนจีนจะต้องตอบสนองต่อนโยบายผสมกลมกลืน เพื่อความเป็นคนไทยใน หมู่บ้านคนจีน โดยทางภาครัฐได้ทำการแปลงสัญชาติ จัดสรรที่ดิน รวมทั้งได้ หยิบยื่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง นอกจากนี้ภายใต้ นโยบายและการดำเนินงานของรัฐในบางช่วง ประเด็นกลุ่ม ทหารจีนคณะชาติได้ถูกนำมาเกี่ยวกับปัญหาการเมืองภายใน และการเมืองระหว่างประเทศ อันส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลงทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในประเทศด้วย

อนึ่ง สารสำคัญในบทเสนอผลการวิจัยต่อไปนี้ นับเป็นประเด็นหลักในการศึกษาแบบ สัมภาษณ์เจาะลึกในเรื่องผลกระทบจากการดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” โดย เป็นการนำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐในฝ่ายต่าง ๆ นักวิชาการ และ กลุ่มผู้นำอดีตทหารจีนคณะชาติ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่ให้ทำการสัมภาษณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 14 ราย โดยนำมาทำการวิเคราะห์แบบเจาะลึก ซึ่งประกอบด้วยนักการเมืองจำนวน 1 ราย ข้าราชการ ระดับสูง สังกัดสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ (สมช.) จำนวน 1 ราย ข้าราชการ พลเรือน 2 ราย ข้าราชการทหารที่ปกครองกลุ่มทหารจีนคณะชาติ 3 ราย ข้าราชการฝ่ายปกครองกระทรวงมหาดไทย 2 ราย นักวิชาการจำนวน 2 รายและกลุ่มอดีตผู้นำทหารจีนคณะชาติจำนวน 3 ราย

ตารางแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน
นักการเมือง	1
ข้าราชการระดับสูงฯ	1
ข้าราชการพลเรือน	2
ข้าราชการทหาร	3
ข้าราชการปกครอง	2
นักวิชาการ	2
ผู้นำกลุ่ม ทจช.	3
รวม	14

กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้ความกระจ่างแต่ละประเด็นคำถาม ในแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นตามรายละเอียดในภาคผนวก ก. โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอนคือ

1. ปัญหาจากการดำรงอยู่ของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ ในช่วงเวลาดังแต่ตั้งฐานในพม่า (ปี พ.ศ.2496-2503) จนถึง การเข้ามาดำรงอยู่ในประเทศไทยจนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2527

2. แนวทางในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลไทยต่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติตั้งแต่อดีต จนถึง ก่อนปี 2527

3. บทบาทของหน่วยงาน องค์การ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4. แนวทางการแก้ไขปัญหาดต่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติ

5. บทบาทความสัมพันธ์ของนโยบายต่างประเทศของไทยต่อประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องใน บทบาทของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ อันประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา, จีน, ไต้หวัน และพม่า อันเป็น ผลกระทบต่อการเมืองภายใน และการเมืองระหว่างประเทศ

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ผลกระทบจากการดำรงอยู่ของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง”

ทางภาคเหนือต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยระหว่างปี พ.ศ.2493 - 2527

แบบสัมภาษณ์นี้มี 2 ส่วน

ก. ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ข. ส่วนที่ 2 รายละเอียดแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ทศนะ โดยทั่วไปที่มีต่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” รวมทั้งปัญหาจากการดำรงอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปี พ.ศ.2527 (ข้อ 1-7)

ตอนที่ 2 แนวทางในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลไทยต่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปี พ.ศ.2527 (ข้อ 8-12)

ตอนที่ 3 บทบาทของหน่วยงาน องค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ข้อ 13-16)

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ (ข้อ 17-19)

ตอนที่ 5 บทบาทความสัมพันธ์ของนโยบายต่างประเทศของไทยต่อประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในบทบาทของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ อันประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา, จีน, ไต้หวัน และพม่า (ข้อ 20 - 25)

ก. ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. สถานที่ทำงานหรือประกอบอาชีพ.....
4. คุณวุฒิ.....
5. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทหารจีนคณะชาติในด้านต่าง ๆ ทั้งการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือ หรืออื่น ๆ

ข. ส่วนที่ 2 รายละเอียดแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ทศนะโดยทั่วไปที่มีต่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” รวมทั้งปัญหาจากการดำรงอยู่ตั้งแต่อดีตจนถึงปี พ.ศ.2527 (ข้อ 1-7)

1. ขนกลุ่มน้อยที่อยู่บริเวณชายแดนไทย-พม่า ที่ถืออาวุธในการต่อสู้คอมมิวนิสต์มีมากมายหลายสิบกลุ่ม โดยเฉพาะ “ก๊กมินตั๋ง” ทางเราได้แยกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1. กองกำลังที่เป็นกองทหาร 2. กลุ่มจีนฮ่อพลเรือน 3. กลุ่มจีนฮ่ออิสระ (เป็นกลุ่มที่เข้ามาหลังปี พ.ศ.2519) ท่านพอจะอธิบายลักษณะและสภาพของกลุ่มทหารจีนคณะชาติได้หรือไม่

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 8 ราย ไม่ทราบการแบ่งกลุ่มแต่จะพูดรวมๆ หรือกล่าวเรียกว่ากลุ่ม จีนฮ่อ หรือ กองพล 93 มีเพียง 6 ราย ที่ปฏิบัติงานและเคยอยู่ในพื้นที่ที่ทราบว่า กำลังทหารจีนคณะชาตินั้น หมายถึง กลุ่มทหารจีนคณะชาติที่ถืออาวุธ และเป็นกำลังอาสาสมัครชาวยุunnan ที่เข้ามารับการฝึกเป็นทหารภายหลัง หลังจากมีการอพยพกองพล 93 (ทหารประจำการ สาธารณรัฐจีนไต้หวัน) คงเหลือกำลังทหารกึ่งพลเรือน (Irregular Force) มีชื่อกองทัพ 3 นายพลหลี อาศัยอยู่ที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และนายพลด้วน กองทัพ 5 อาศัยอยู่ที่คอยแม่สะลอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีกำลังพลรวมครอบครัวสำรวจในปี พ.ศ.2527 จำนวนประมาณ 13,000 คน กลุ่มทหารกองทัพนี้ ทางรัฐบาลมอบให้กองบัญชาการทหารสูงสุด (บก.04) ควบคุมพัฒนาและแปรสภาพเป็นราษฎรไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2513-2527

2. เมื่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติเหล่านั้นได้ลี้ภัยจากการต่อสู้คอมมิวนิสต์เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ทางเราได้ให้ความช่วยเหลืออย่างไรบ้าง

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 10 ราย ทราบว่ารัฐบาลไทยให้ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน และในบางพื้นที่ เช่น ที่คอยแม่สะลองได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่ทำรายได้ให้จังหวัดเชียงราย อีก 4 รายที่เหลือ ส่วนมากเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานและเป็นผู้นำ ทชช. กล่าวว่า ส่วนใหญ่กลุ่ม ทชช. เป็นกลุ่มจีนฮ่อที่ยากจน หากจะเทียบกับจีนฮ่ออพยพ (พลเรือน) ทำการค้าขายอยู่แหล่งเจริญ ส่วนหมู่บ้าน ทชช. ส่วนใหญ่อยู่บนที่สูง ขาดแหล่งน้ำทำการเกษตรได้ ผลผลิตการเกษตรที่ได้ก็ไม่คุ้มทุน แม้ทางการจะให้ความช่วยเหลือ มีอยู่บ้างที่ประสบความสำเร็จเป็นสินค้าเกษตรแปรรูปประเภทใบชา ส่วนไม้ผล พืชผักไม่พอเพียงไว้เลี้ยงชีพ ทางรัฐบาลไทยได้ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้ทางการเกษตร พื้นที่ทำกิน ตลอดจนด้านการศึกษาและการฝึกอาชีพ

3. ท่านทราบหรือไม่ว่า การอพยพลี้ภัยของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ และชาวจีนฮั่นที่เข้ามาอาศัยในเขตแดนประเทศไทย เพื่อวัตถุประสงค์ใด? รวมถึงเมื่อดำรงอยู่ในเขตแดนไทยแล้วได้มีการผลักดันให้กลับออกไปจากเขตแดนไทยในหลาย ๆ ครั้ง แต่ทำไมกลุ่มกองกำลังเหล่านี้จึงยังพยายามที่จะดำรงอยู่ในเขตแดนไทยต่อไป

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ตอบตรงกันว่าวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ รวมทั้งประสงค์จะกลับคืนสู่แผ่นดินใหญ่ด้วยอุดมการณ์ประชาธิปไตยตามแบบของจอมพล เจียง ไคเช็ก พอนานวันเข้าอุดมการณ์ก็ลดน้อยลง รวมถึงการสนับสนุนจากไต้หวันก็ไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่ มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เพียง 3 ราย ตอบว่า ทหารจีนคณะชาติที่อยู่คือ กองทัพ 3 และ 5 ส่วนใหญ่สลายตัวและกลับไต้หวันก็มี สาเหตุที่ไม่กลับ เพราะไต้หวันมิใช่ที่อยู่เดิมของตน รวมถึงการจะไปอยู่ที่ใดสำหรับทหารแล้วต้องแล้วแต่การตัดสินใจของแม่ทัพส่วน แม่ทัพ 3 และ 5 ไม่ประสงค์กลับไต้หวัน เพราะเห็นว่าอาณาบริเวณนี้มีสภาพเหมือนยูนนาน มีความเป็นอยู่ไม่แตกต่างกัน การหาเลี้ยงชีพกระทำได้ดีสะดวกกว่า อีกทั้งไต้หวันเป็นเกาะและพื้นที่เพาะปลูกน้อยอีกประเด็นหนึ่ง คือประชาชนคนไทยมีไมตรีจิต มีน้ำใจเกื้อกูลต่อการเข้ามาดำรงอยู่ของกลุ่ม ทช.มีการแบ่งปันจึงทำให้เกิดความรู้สึกเสมือนญาติ

4. ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ คือทำให้ยาเสพติดประเภทฝิ่นได้แพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทย โดยบางครั้งกองกำลังเหล่านี้ได้มีการปะทะกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยในกรณียาเสพติด ทางฝ่ายไทยได้มีมาตรการและป้องกันอย่างไร รวมทั้งแก้ปัญหาในด้านนี้อย่างไร?

ผู้ตอบจำนวน 9 ราย เข้าใจเพราะการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ ต้องใช้เงินกำลังพล และอาวุธ การได้รับความช่วยเหลือจากไต้หวันมีบ้างแต่ไม่พอ ไต้หวันเองก็ลำบาก เพราะเริ่มสร้างประเทศพร้อมๆ กับกลุ่ม ทช. ที่เข้าอาศัยในพม่า สำหรับกรณีการปะทะกับเจ้าหน้าที่ไทยเกิดจากความจำเป็นที่ต้องระวังรักษา ขณะลำเลียงยาเสพติดเป็นกองคาราวานและคงทำหน้าที่รับจ้างลำเลียงเพียงอย่างเดียวไม่ได้ปลูกสวนพืชน้ำมันส่วนใหญ่เป็นชาวจีนหรือนายทุนต่างชาติอยู่เบื้องหลัง ทางของไทยได้พยายามจัดให้มีที่อยู่ถาวร เลิกการย้ายถิ่นฐานเร่ร่อน อีกทั้งมีโครงการช่วยเหลือทั้งจากไทยและไต้หวัน เพื่อให้ ทช. หันมาประกอบอาชีพสุจริต มีหน่วยงานด้านป้องกันและปราบปรามคอยติดตามหาข่าวและจับกุมอยู่เสมอ แต่ส่วนใหญ่ก็จะจับได้เป็นรายย่อยๆ ไม่เคยปรากฏว่าเป็นระดับหัวหน้า ส่วนอีก 5 ราย เห็นว่าควรจะใช้มาตรการที่เด็ดขาดกว่านี้คือ กำหนดโทษที่รุนแรง และเนรเทศออกจากประเทศ เพราะทุกวันนี้กลุ่มจีนฮั่นคงมีชื่อเสียงมากเกี่ยวกับ ยาเสพติด และธุรกิจนอกระบบอื่น ๆ อีกทั้งเสนอว่าทางของไทยควรเพิ่มชุดจับกุมและปราบปรามยาเสพติดให้มากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณแนวชายแดนไทย

5. หลังจากที่ทหารจีนคณะชาติได้เข้ามาอยู่ในเขตประเทศไทย และได้มีการจัดตั้งหมู่บ้านเป็นการถาวรขึ้น ทราบว่ามีปัญหาความขัดแย้งกับราษฎรไทยในพื้นที่ เช่น ในเรื่องเขตอิทธิพลพื้นที่ทำกิน รวมถึงมีการแย่งชิงทรัพยากรเกิดขึ้น จนกลายเป็นปัญหาร้องเรียนถึงเจ้าหน้าที่ระดับสูง โดยเสนอให้มีการผลักดันกลุ่มทหารจีนคณะชาติออกไป ท่านมีความคิดเห็นในกรณีที่เกิดขึ้นสมควรดำเนินการผลักดันตามคำเรียกร้อง

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 10 ราย จาก 14 ราย เห็นว่าปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นประเด็นที่สามารถไกล่เกลี่ยและตกลงกันได้ เนื่องจากในระยะต้น ๆ ที่กลุ่ม ทช. มาดำรงอยู่ ยังไม่เกิดปัญหานี้ขึ้น เพราะทรัพยากรมันมีอยู่มาก ต่อมาประมาณปี พ.ศ.2520 ได้เริ่มเกิดปัญหา ทรัพยากรขาดแคลน ราษฎรไทยเองก็บุกรุกป่า ต้องการแหล่งน้ำ จึงเกิดขัดแย้งในเรื่องที่ทำกิน ราษฎรจีนเป็นคนขยันและอดทนสามารถสร้างฐานะได้อย่างรวดเร็วจากการค้าขาย นอกจากนั้น ชาวจีนถือว่าตนเป็นชาติที่เจริญ ยึดถือวัฒนธรรมใช้ภาษาแตกต่างกันต่างคนต่างอยู่คนละหมู่บ้าน บางแห่งเช่นในอำเภอฝางมีข้อขัดแย้งกันมาก ส่วนอื่นๆ สภาพพื้นที่ที่อยู่อาศัยและทำกินห่างจากราษฎรไทย ส่วนใหญ่ชาวเขาจะถูกรบกวนมากกว่าแต่ทางการไทยได้วางระเบียบเรื่องนี้ไว้ชัดเจน ส่วนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์อีก 4 รายเห็นว่าควรใช้มาตรการเด็ดขาดผลักดันให้ออกนอกประเทศหรือเนรเทศหากมีการทำผิดกฎหมายไทย โดยเฉพาะการสร้างอิทธิพลข่มขู่และการคงสภาพกองกำลัง และการไม่เคารพในกฎหมายไทย

6. ปัญหาอีกประการหนึ่งที่กลุ่มทหารจีนคณะชาติได้เข้ามาดำรงอยู่ในประเทศไทย ยังมีสภาพที่คงตนเป็นรัฐอิสระ ไม่ยอมรับกฎหมายไทย รวมถึงกำหนดเขตพื้นที่อิทธิพลของตน โดยหนังสือพิมพ์บางฉบับได้ลงข่าวเรียกร้องให้รัฐบาลในครั้งนั้น ให้ดำเนินการแก้ไข ท่านทราบหรือไม่ว่า ทางฝ่ายรัฐบาลได้เร่งดำเนินการแก้ไขเรื่องนี้อย่างไร?

ประเด็นพื้นที่อิทธิพล (State in State) เป็นประเด็นหนึ่งของ ทช. ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยไม่ยอมรับกฎหมายไทยและปกครองกันเอง ผู้ให้สัมภาษณ์ 8 ราย ไม่ทราบเรื่องรายละเอียด แต่เข้าใจว่ากลุ่ม ทช. เชื่อฟังเฉพาะคำสั่งแม่ทัพของตนว่าจะสั่งการอย่างไร โดยไม่สนใจกฎหมายไทย และไม่ยอมรับรู้ ส่วนอีก 6 รายได้ให้นิยามว่า มิใช่หมายถึงอำนาจรัฐซ้อนรัฐตามความหมายที่เข้าใจ เช่นเดียวกันกับกรณีที่เกิดขึ้นในพม่า เมื่อ ทช. มีฐานถาวรในรัฐฉาน และไม่ยอมให้อำนาจรัฐหรือฝ่ายปกครองท้องถิ่นเข้าไปได้เลย เพราะอยู่ระหว่างสงครามที่มีกับพม่า ส่วน ทช. ในประเทศไทยฝ่าย ทช. ได้ยอมรับอำนาจและกฎหมาย วางอาวุธแล้วแต่ยังเกิดกรณีไม่ปลอดภัย เพราะเฉพาะพื้นที่ที่มีชนกลุ่มน้อยที่เป็นปฏิปักษ์บางกลุ่มมิใช่มิตรแต่อาจเป็นศัตรูกันจะไม่ยอมให้ราษฎรไทยหรือบุคคลภายนอกเข้าไป เพราะเกรงว่าไม่ปลอดภัยเว้นแต่ต้องได้รับอนุญาตจากระดับหัวหน้า ทช. ก่อนเหตุการณ์ดังกล่าว

เพิ่งมาเกิดเป็นข่าวเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2519 - 2520 ภายหลัง บก.04 เข้าควบคุม ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ทหารจำนวนหนึ่งเข้าไปทำหน้าที่ปกครอง ในกรณีที่มีการผ่านเข้าออกไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการเข้าพื้นที่ได้รวมถึงการประกาศเป็นเขตหวงห้ามต้องผ่านขั้นตอนตรวจสอบ ซึ่งดูเหมือนหนึ่งว่าตนเป็นเจ้าของประเทศ มีสิทธิ์เข้าออกได้จึงทำให้เกิดประเด็นคำถามที่ว่า ทำไมต้องขออนุญาต แม้แต่หน่วยงานที่ควบคุม ได้อำนวยความสะดวกในการประสานแต่ก็ไม่ให้ความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกแต่อย่างใด คงถือว่า ทจข. กลุ่มนี้มีสิทธิ์เหนือราษฎรไทยคำว่ารัฐซ้อนรัฐในความหมายของประเทศไทยกับพม่าจึงต่างกัน

7. เนื่องจากทหารจีนคณะชาติเคยมีเขตพื้นที่ปฏิบัติการทางทหาร โดยมีการช่องสุ่มกองกำลังภายในพม่า โดยในกรณีนี้พม่าได้เรียกร้องให้ฝ่ายไทยร่วมมือดำเนินการปราบปราม เท่าที่ผ่านมาทางฝ่ายไทยเราได้ดำเนินการไปแล้ว ท่านพอจะอธิบายพอสังเขปได้หรือไม่ว่า ได้ดำเนินการใดไปบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ 11 รายได้ทราบกรณีความร่วมมือกับพม่าและกรณีต่างๆ โดยเฉพาะชนกลุ่มน้อย ส่วน ทจข. นั้นทราบข่าว แต่ไม่ทราบวิธีการปฏิบัติ เพราะในอดีตที่ ทจข. ทำสงครามกับพม่าเป็นสงครามลับไม่เปิดเผย ไม่มีผู้ใดทราบแม้ราษฎรไทยก็ไม่สนใจเหตุการณ์ ทจข. มากนัก นอกจากมีข่าวใหญ่ เช่น กรณีหมู่บ้านราษฎรไทยถูกเครื่องบินพม่าโจมตีพลาตเป้าหมาย ปิดพรมแดนการค้า หรือการขนย้ายเงินกลับได้วัน ประเทศไทยแม้จะอยู่ในกลุ่มโลกเสรีต่อต้านคอมมิวนิสต์ แต่ก็ปฏิบัติตามมติสหประชาชาติโดยเคร่งครัด ถิ่นโยบายเป็นมิตรกับเพื่อนบ้าน การช่วยเหลือ ทจข. หรือชนกลุ่มน้อยพม่า จะถือหลักความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมเป็นหลัก ไม่มีผลประโยชน์ทางการเมืองจากบุคคลเหล่านั้น ส่วนด้านผลประโยชน์ก็ได้พยายามปราบปรามพ่อค้าหรือผู้ที่สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ เหตุการณ์ระยะหลัง ๆ ไม่ค่อยมีปัญหาจากกลุ่ม ทจข. แต่เป็นปัญหาชนกลุ่มน้อยที่พม่าถือโอกาสปิดพรมแดนช่องการค้าอยู่เนื่อง ๆ นโยบายการต่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งประเทศไทยกับพม่ายึดถือความเสมอภาคกันมาช้านาน แต่กระนั้นก็ยังเกิดปัญหาขึ้นบ่อย ๆ เพราะพรมแดนติดต่อกันยาวมาก ถึง 2 พันกิโลเมตรเศษ โดยฝ่ายพม่ามีปัญหาชนกลุ่มน้อยมาก ย่อมส่งผลกระทบต่อสัมพันธไมตรีบ่อยครั้ง สำหรับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์อีก 3 รายไม่ได้ให้ข้อคิดเห็นในประเด็นนี้

ตอนที่ 2 แนวทางในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลไทยต่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติ ตั้งแต่อดีตจนถึงปี พ.ศ.2527 (ข้อ 8-12)

8. เนื่องจากกลุ่มทหารจีนคณะชาติได้ดำรงอยู่ในประเทศไทยยาวนานถึง 50 กว่าปีที่ผ่านมา และได้ผ่านงานรัฐบาลไทยในการปกครองในหลายยุคหลายสมัย โดยเฉพาะในช่วงแรก ๆ เป็นการ

ปกครองโดยรัฐบาลทหาร จนกระทั่งถึงรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ท่านพอจะทราบหรือไม่ว่าในช่วงใดของรัฐบาลที่มีนโยบายอย่างเด่นชัด และดำเนินการปกครองจนเกิดเป็นรูปธรรม

มีผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เพียง 3 ราย ที่ตอบว่ารัฐบาลเกรียงศักดิ์ มีนโยบายเกี่ยวกับ ทช. หรือชนกลุ่มน้อยเป็นรูปธรรม โดยให้เหตุผลว่า ทช. ถือเป็นชนกลุ่มน้อยที่สำคัญกว่ากลุ่มชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่า แม้พม่าเองถือว่า ทช. เป็นกลุ่มที่พม่าต้องดำเนินการปราบปราม เพราะอาจจะก่อความไม่พอใจให้กับจีนแผ่นดินใหญ่ พม่าจึงมุ่งหน้าปราบและร่วมมือกับจีนแดงหลายครั้ง จนในที่สุดก็สำเร็จ รวมทั้งมีมาตรการให้สหประชาชาติเข้ามารับทราบปัญหา ทช. การใช้สงครามแบบกองโจรต่อต้านคอมมิวนิสต์ทำสงครามเย็น อีกทั้งพล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เคยเป็นเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่ได้รับมอบหมายให้มาแก้ปัญหา ทช. มาก่อน ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 15 จึงทราบข้อเท็จจริง และเข้าใจปัญหาชนกลุ่มน้อยพม่าหลายกลุ่มจากประสบการณ์ ดังนั้นท่านได้กำหนดนโยบายชนกลุ่มน้อยอย่างเป็นทางการ และประกาศให้เป็นนโยบายในคณะรัฐบาลของตน สำหรับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์อีก 5 รายได้ตอบว่า ไม่เคยทราบนโยบายดังกล่าว และเชื่อว่า สมช. เป็นผู้กำหนดนโยบาย เพราะเรื่องราวเกี่ยวกับทหารจีนคณะชาติ ส่วนใหญ่เป็นความลับ และสับสนมาโดยตลอด แม้กระทั่งชื่อที่เรียกก็เรียกกองพล 93 อย่างผิด ๆ มาโดยตลอด ทั้ง ๆ ที่กองพลนี้ถอนกลับ มีแต่หน่วยอาสาสมัครมาแทน (หรือ กองทัพ 3 , กองทัพ 5) แต่คงชื่อกองพล 93 นั้นเอง ส่วนอีก 6 ราย ไม่ตอบคำถาม ไม่ทราบผู้กำหนดนโยบาย ทช. แน่ชัด รวมถึงไม่มีนโยบายแน่นอน

9. นโยบายหนึ่งที่ทางรัฐบาลไทยได้ดำเนินต่อกลุ่มทหารจีนทหารคณะชาติ คือ ได้นำกลุ่มทหารจีนที่มีความสามารถในการรบ โดยเฉพาะแบบกองโจรไปเสริมกำลังกองทัพไทยในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายในประเทศไทย ดังเช่นสงครามปราบปรามผู้ก่อการร้ายในจังหวัดน่าน เชียงราย และเพชรบูรณ์ ท่านมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ เห็นชอบหรือไม่อย่างไร? ตอนนโยบายของรัฐบาลไทยในข้อนี้

ผู้ตอบส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดเห็นว่า นโยบายที่ทางการไทยนำ ทช. ไปปราบ ซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องผิดแต่อย่างใด อีกทั้งมีความเห็นชอบในนโยบายนี้ แต่มิใช่เป็นนโยบายที่ทางการไทยยึดถือเป็นว่าเป็นเพียงโอกาส และความโชคดี ที่มี ทช. มาอาศัยอยู่ตามขอบประเทศและทำให้ ผกค. ชาวเขาเข้ามาไม่ถึง ซึ่งผู้ตอบ 1 รายได้ยกตัวอย่างในประเด็น ดังเช่น กรณีด้านพม่าไม่ปรากฏว่า ผกค. ชาวเขาเข้ามาได้ ไม่เหมือนด้านตะวันออกเขตลาว ที่ไม่มีกำลัง ทช. อยู่อาศัย เกิดเป็นช่องโหว่ แต่ทางการไทยก็มิได้ใช้นโยบาย Buffer จะเห็นว่าหลัง ทช. เกิดความไม่สงบในกรณีสงครามฝิ่นกับขุนล่า ปี พ.ศ.2510 ทำให้ชื่อประเทศไทยเสียหาย รัฐบาลสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร มอบให้ เสธ.ทวี และเสธ.เกรียงศักดิ์

เปิดการเจรจากับไต้หวัน ขอให้อพยพกลุ่ม ทจข. กองทัพ 3 และ 5 (นายพลหลีและนายพลควั่น) กลับไต้หวันดังนั้นการเจรจาได้เจรจาอยู่ถึง 2 ปี กลุ่มนี้เป็นกลุ่มอิสระไม่ขึ้นกับไต้หวัน 100% อย่างเดิมขออยู่ในประเทศไทย ซึ่งไทยก็ถือโอกาสนำความสามารถของกลุ่ม ทจข. ในการรบไปเสริมสร้างกองทัพไทยในการสู้รบกับ ผกค. ในด้านจังหวัดเชียงราย น่าน และเพชรบูรณ์ หลายปีและได้พยายามตอบแทนความดีงามเหล่านั้นด้วยการให้สัญชาติและอาชีพ

10. ในเรื่องของนโยบายที่โดดเด่นอีกประการ คือ นโยบายการผสมกลมกลืน โดยทำการแปลงสัญชาติให้โอกาสแก่กลุ่มทหารจีนคณะชาติ ที่ทำคุณประโยชน์แก่เมืองไทยก่อนกลุ่มจีนฮ่ออื่น ๆ โดยยึดหลักการความผสมกลมกลืนให้มีความเป็นคนไทย เคารพในกฎระเบียบกฎหมายของไทย ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อนโยบายนี้?

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 8 ราย มองว่ารัฐบาลไทยมีนโยบายเรื่องนี้ไม่ชัดเจน มีเงื่อนไขการให้สัญชาตินานเกินไป นโยบายให้สัญชาติไม่เป็นเอกภาพ มีการเปลี่ยนเจ้าหน้าที่หลักจากฝ่ายทหารมาเป็นฝ่ายปกครอง ทำให้งานมอบสัญชาติแก่ทหารจีน ผู้ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศไม่เสร็จสิ้นตามกำหนด ฝ่ายปกครองและ สมช. ก็มีการเปลี่ยนมติทำให้ไม่เกิดความชัดเจนของนโยบายหลังจากรัฐสภายงานต่อจากฝ่ายทหาร การยึดถือหลักกฎหมายและสภาพความจริงเป็นมุมมองแต่ละฝ่าย เจ้าหน้าที่ฝ่ายใดมีอำนาจ ก็แก้กฎหมายหลักและการแปลงสัญชาติ ต่างฝ่ายต่างมีนโยบายมีการมองปัญหาและวิธีการปฏิบัติต่างกัน เนื่องจากสภาพพื้นฐานความรู้ และที่อยู่อาศัยของบุคคล พวก ทจข. จีนฮ่อ พลเรือน มีความแตกต่างกันมากในด้านฐานะ ความรู้ และสภาพสังคมส่วนอีก 6 ราย มีความเห็นว่าการแปลงสัญชาติควรดำเนินการในลักษณะค่อย ๆ กระทำอย่างรอบคอบโดยควรให้ผู้ที่จะได้รับสัญชาติเข้าใจในความเป็นคนไทย มีจิตสำนึกของความเป็นไทย โดยเฉพาะการพูด ความเข้าใจภาษาไทย เพราะหากให้สัญชาติไทยง่ายจนเกินไป กลุ่มจีนฮ่อก็จะมีโอกาสได้สัญชาติไทยอีกมากมาย โดยการควบคุมจะไม่ทั่วถึง

11. เนื่องจากแต่เดิมที่ผ่านมามาสภาพความเป็นอยู่ของทหารจีนคณะชาติ เป็นไปอย่างแร้นแค้นเร่ร่อน ไม่มีอาชีพ ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการค้าที่ผิดกฎหมาย เช่นการรับจ้างล่าเลี้ยงผี ก้ายาเสพติด ประเด็นนี้ทางรัฐบาลไทยก็ได้มีมาตรการปราบปราม และทำการแก้ไขโดยการกำหนดให้ความช่วยเหลือให้ทหารจีนกลุ่มนี้มีอาชีพ โดยมีโครงการในหลายโครงการ เช่น โครงการปลูกพืชไร่เมืองหนาว และการให้ที่ดินทำกินโดยทางการได้กำหนดพื้นที่ให้เป็นลักษณะหมู่บ้านป้องกันชายแดน ซึ่งเรื่องนี้ทางการได้ดำเนินการประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง และมีส่วนในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ มีปัญหาใดบ้างที่เกิดขึ้น?

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 4 ราย ซึ่งเคยทำงาน มีประสบการณ์ที่ทางรัฐจัดช่วยเหลือ ทจข. โดยให้ความเห็นว่าประเด็นปัญหาการส่งเสริมอาชีพยังเป็นข้อบกพร่องของรัฐที่ทำแล้วไม่เกิดผลสำเร็จเท่าที่ควร ข้อเท็จจริงประการหนึ่งของปัญหาการหาอาชีพสุจริตให้กับกลุ่ม ทจข. หรือพวกกลุ่มทหารจีนที่อยู่บนภูเขา ประเด็นปัญหาที่พอจะสรุปได้คือการมีพื้นฐานความรู้ต่ำ การห่างไกลจากความเจริญ (อยู่ไกลจากหมู่บ้านราษฎรไทย) ซึ่งไม่เหมือนกับกลุ่มจีนฮ่อที่อพยพพลเรือนที่เข้ามาตั้งหมู่บ้าน ทำมาค้าขายกับคนไทยตั้งแต่แรกจึงทำให้มีอาชีพและฐานะดีมาก่อน ส่วน ทจข. ที่มีที่ตั้งอยู่บนภูเขาสูงและขาดเส้นทางคมนาคม การปลูกพืชพันธุ์ทางการเกษตรเพื่อทำการค้าก็ขาดทุน เพราะไม่มีตลาดและอีกประเด็นหนึ่ง คือ กลุ่ม ทจข. เป็นทหารอาชีพมาตลอดพอไปทำการเกษตรก็ไม่มีควมถนัดโดยแต่เดิมทางกองทัพอจะจ่ายข้าว เงิน และเสื้อผ้าให้พอปล่อยให้ไปเพาะปลูกไปทำเกษตรก็หลบหนีไปอยู่กับกองกำลังอื่น ๆ ซึ่งบางส่วนไม่ใช่จีนแท้ เป็นชาวเขา ชาวบ้านรับจ้าง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจึงมีความยากในการจัดโครงการดังกล่าวแต่ก็ถือว่าในโครงการที่ปฏิบัติไปก็มีความสำเร็จในระดับหนึ่ง คือ การแก้ไขให้ไปประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ทจข. เป็นต้น

ส่วนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 10 ราย ไม่ทราบถึงโครงการอย่างถ่องแท้เพียงแต่ให้ความคิดเห็นว่าการส่งเสริมอาชีพและโครงการ เป็นสิ่งที่สมควรยิ่งและควรให้การสนับสนุนจากรัฐให้การส่งเสริมอาชีพแก่พวก ทจข. เพื่อให้การดำรงอยู่ในประเทศไทยมีประโยชน์สูงสุด

12. นโยบายที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การให้การศึกษาแก่ลูกหลานทหารจีนคณะชาติในพื้นที่ โดยการจัดตั้งโรงเรียน ท่านพอจะทราบและอธิบายนโยบายนี้ได้อย่างไรบ้าง

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 14 รายและเห็นด้วยที่ควรพัฒนาสังคม ทจข. โดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 2 ราย เพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการศึกษาว่าโดยปกติลูกหลานชาวจีนจะสนใจและให้ความสำคัญต่อการศึกษาล่าเรียนเป็นอย่างมาก แม้ภาวะสงครามก็ยังเรียนภาษาจีนตามบ้านทางใต้หวันส่งครูตำราช่วยเหลือมาตลอดแต่ทางนโยบายไทยเองพยายามช่วยเหลือในประเด็นการศึกษาเองโดยไม่ต้องทำให้ได้หวันเข้ามามีบทบาท จึงได้เปิดโรงเรียนให้มีการสอนภาษาไทยโดยให้ ศษค. เข้ามาดำเนินการช่วยเหลือด้านการศึกษาโดยใช้งบประมาณจาก บก.ทหารสูงสุด สร้างโรงเรียน หมู่บ้าน ทจข. ทุกแห่งรวมทั้งจัดอาสาสมัครหาครูที่มีอุดมการณ์เข้ามาช่วยสอนโดยการเรียนการสอนนั้นต้องสอนแข่งกับโรงเรียนที่ได้หวันสนับสนุนอยู่ หากไม่ทำเช่นนี้โรงเรียนสอนภาษาไทยจะไปไม่รอดเพราะทางใต้หวันได้ส่งเสริมในเรื่องทุน แต่ในทางกลับกันหากการจำกัดปิดกั้นได้หวัน 100 % ก็จะทำให้สัมพันธภาพระหว่างไทย และ ได้หวันตั่นคลอน ดังนั้นจึงแก้ปัญหาด้วยวิธีการเป็นมิตร โดยให้ทางสมช.และกระทรวงศึกษาธิการคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำด้านนี้โดยถือเป็นความร่วมมือของทั้ง 2 ฝ่าย

ตอนที่ 3 บทบาทของหน่วยงาน องค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ข้อ 13-16)

13. การมองปัญหาแก้ไขดำเนินนโยบายแก่ ทอช. ที่รัฐบาลมอบให้ บก.ทหารสูงสุดดำเนินมาตั้งแต่ตุลาคม 2513 มาปฏิบัติเป็นไปอย่างล่าช้า แม้กระทั่งกลางปี พ.ศ. 2529 จึงมีการมอบโอนหมู่บ้าน ทอช. คืนให้ฝ่ายปกครองมหาดไทย (ไม่รวมเงินช้ออพยพที่พลเรือนดูแลมาตั้งแต่ต้น และมีได้มอบให้ฝ่ายทหาร) การประเมินความล่าช้าเรื่องนี้ท่านมองปัญหาได้ว่า เกิดจากสาเหตุใด?

1. เกิดจากการไม่เห็นด้วยในนโยบายที่กำหนดออกมา

2. เกิดจากความขัดแย้งระหว่างงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย เช่น กองบัญชาการทหารสูงสุดส่วนหน้า, กองทัพบก, กอ.รมน , กรป.กลาง และกระทรวงมหาดไทย

ผู้ตอบจำนวน 8 ราย ไม่เห็นด้วยกับนโยบายที่กำหนดออกมา เพราะภารกิจที่มอบให้ทหารดำเนินการมี 2 ภารกิจที่จำเป็น คือ 1. ภารกิจเคลื่อนย้าย 2. ภารกิจพัฒนาส่งเสริมอาชีพและพัฒนาสังคม ภารกิจเคลื่อนย้าย คือ การจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่ในพื้นที่อิทธิพลด้านตะวันออก จังหวัดเชียงราย แม้จะเสร็จภารกิจภายใน 2-3 ปี แต่ปัญหาการส่งเสริม หรือส่งกำลังต้องกระทำอย่างต่อเนื่องออกไปอีกหลายปี รวมทั้งภารกิจสร้างความมั่นคง สนับสนุนกำลังกองทัพด้วยการสร้างทาง หรือการนำกำลังไปใช้ในพื้นที่การรบที่เพชรบูรณ์ ที่ดำเนินมาถึงปี พ.ศ. 2524 พร้อม ๆ กับภารกิจที่พัฒนาหมู่บ้าน ทอช. ที่ตั้งอยู่ตามชายแดนไทย ตั้งแต่จังหวัดแม่ฮ่องสอน, เชียงใหม่และเชียงรายอีก 12 พื้นที่ คงต้องใช้เวลานานพอสมควร เมื่อพิจารณาดูแลพื้นที่ที่ปฏิบัติกับจำนวนบุคลากรและงบประมาณที่ได้รับปีละ 15 ล้านบาท (เงินจำนวนนี้ 2 ใน 3 ส่วนของแต่ละปีต้องใช้ในการกิจการสู้รบ)

ผู้ตอบอีก 4 รายที่ตอบว่า เกิดจากความขัดแย้งหรือความไม่พร้อมของมหาดไทยที่รับช่วงค่านนี้ เพราะบางพื้นที่มีความยากลำบากและอันตรายเกินกว่าฝ่ายพลเรือนจะเข้าไปอยู่ดูแลในพื้นที่หมู่บ้าน บก.ทหารสูงสุด ส่วนหน้า (ศูนย์อำนวยการร่วม บก.ทหารสูงสุด) จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานด้านปกครองในทุกหมู่บ้าน เริ่มในใน พ.ศ.2518 หลังมอบ โอนแล้ว ปี พ.ศ.2527 กองทัพบก (หน่วยเฉพาะกิจ 327 หรือกองกำลังนเรศวร) ยังคงส่งหน่วยทหารเข้าไปช่วยดูแลในด้านความปลอดภัย ในขณะที่ฝ่ายปกครองมิได้มีเจ้าหน้าที่อยู่ในหมู่บ้าน คงปล่อยให้ตามสภาพเหมือนราษฎรไทย แต่ได้ฝึกให้ราษฎรทุกคนรู้จักหน้าที่ที่จะต้องเดินทางไปติดต่อที่อำเภอเอง

14. เนื่องจากกลุ่มของทหารจีนคณะชาติที่เข้ามาดำรงอยู่ในประเทศไทยในลักษณะกองกำลังกึ่งทหารกึ่งพลเรือนมีอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียกว่ากองทัพบก 3 และกองทัพบก 5 โดยผู้นำของกองทัพบก 3 คือนายพลหลี เหวิน ผาน ได้ตั้งกองกำลังอยู่ที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนกองทัพบก 5 ผู้นำคือนายพลตัน ฉี เหวิน ได้ตั้งฐานอยู่ที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ท่านมีความเข้าใจรูปแบบการปกครองแบบ

เบ็ดเสร็จของกองทัพ ที่นำมาใช้กับกลุ่มบุคคลของกองทัพหรือไม่ แม้ทำการรบอยู่ในประเทศไทย ได้สร้างปัญหาในลักษณะรัฐอิสระ จนกระทั่งทางการไทยมีนโยบายที่จะสลายอำนาจผู้นำทั้งสอง ด้วยการมอบหมายเพิ่มเติมให้กับกองบัญชาการทหารสูงสุด เข้าไปพัฒนาในด้านสังคม นอกเหนือจากด้านการทหารแล้ว ดูเหมือนว่างานพัฒนาด้านปกครองมิได้เป็นไปตามนโยบายที่มอบให้ที่กำหนดตามระยะเวลา ?

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 9 ราย ไม่ทราบข้อเท็จจริงว่าต้องมีการถ่ายโอนอำนาจจากกองทัพจีนมาอยู่ในการปกครองไทย มีความเข้าใจว่า หลังการปลดอาวุธทหารจีนแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างก็ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่รัฐบาลไทย ในข้อเท็จจริงแล้วถึงแม้จะอยู่ในประเทศนานนับสิบปี กลุ่มกองทัพเหล่านี้ก็ยังคงมีอำนาจปกครองดูแลกำลังพลของตนรวมทั้งครอบครัว ซึ่งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลไทยมิได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว จนกระทั่งการถ่ายโอนอำนาจเริ่มเมื่อปี พ.ศ.2518 เมื่อกองบัญชาการทหารสูงสุด เสร็จภารกิจในด้านการเคลื่อนย้ายกองทัพและหันมาจัดชุดเจ้าหน้าที่พัฒนาอาชีพและสังคมเข้าไปประจำทุกหมู่บ้าน ตั้งแต่นั้นมาก็เริ่มจัดตั้งหมู่บ้านตามลักษณะการปกครองท้องถิ่น ส่วนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 2 รายทราบว่า มีการถ่ายมอบโอนอำนาจ โดยฝ่ายบ้านเมืองมอบให้ฝ่ายทหารเป็นผู้จัดทำทะเบียนรายชื่อ รวมทั้งการปกครองราษฎรในระยะเริ่มต้นแทนเจ้าหน้าที่อำเภอ จนถึงปี พ.ศ.2525 ฝ่ายเจ้าหน้าที่บ้านเมืองจึงเข้าไปรับงานปกครอง เหตุผลที่ทราบจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารว่า ในระยะเริ่มต้นการจัดระเบียบปกครอง ได้ร้องขอให้ผู้นำกองทัพทั้งสอง (นายพลด้วน นายพลหลี) ช่วยเหลือสร้างความเข้าใจและแปรสภาพหมู่บ้านในขั้นต้น ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ดีกว่าทางราชการเข้าไปจัดการเสียเองตั้งแต่เริ่มต้น ยกตัวอย่างเช่น การสื่อสารก็แตกต่างด้วยภาษา ซึ่งก็สร้างความยุ่งยากเป็นปัญหาอยู่มากแล้ว สำหรับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เหลืออีก 3 รายไม่ได้แสดงความคิดเห็นในกรณีนี้

15. องค์การหนึ่งของทางทหาร เป็นหน่วยเฉพาะกิจของกองบัญชาการทหารสูงสุด มีชื่อว่า บก.04 หรือชื่อเต็มว่า กองอำนวยการพัฒนาสังคมและอาชีพผู้พลีชีพทหารจีนคณะชาติ หน่วยงานนี้นอกจากมีหน้าที่ในการควบคุม และยังมีหน้าที่ในการพัฒนาสังคม กองกำลังทหารจีนคณะชาติ และ บก.04 ได้ยกเลิกไปเมื่อปี พ.ศ.2527 ท่านพอจะทราบการทำงานของหน่วยนี้ เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

ในประเด็นนี้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกือบทั้งหมด รู้จักหน่วย บก.04 ว่าเป็นหน่วยงานของท่านที่จัดตั้งขึ้น เพื่อควบคุมดูแลปกครอง ทชช. โดยเฉพาะและผลงานที่เห็นปรากฏคือ การนำกำลังพลไปร่วมปฏิบัติการรบ โดยการต่อสู้กับ ผกค. ภายในประเทศ ส่วนผู้ตอบ 3 ราย ได้ทราบเฉพาะภารกิจควบคุม ไม่ทราบรายละเอียดด้านการรบ โดยเข้าใจว่างานควบคุมกระทำโดยมิให้ทำการค้าหรือยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด หนึ่งสิ่งที่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์คือ การปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่ม ทชช. มากกว่า

ราษฎรไทยในพื้นที่ใกล้เคียง โดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ดังกล่าว ไม่เห็นด้วยที่ช่วยเหลือสงเคราะห์ชนกลุ่มนี้ เพราะมีฐานะดีกว่าความเป็นอยู่ราษฎรไทยอยู่แล้ว ทั้งยังส่งเสริมให้พวกนี้คงมีอิทธิพลและมีสิทธิพิเศษเหนือราษฎรไทย ส่วนในประเด็นของผลงานที่เห็นเป็นรูปธรรม ผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ยอมรับว่า ผลงานหลายอย่าง ด้านการพัฒนาอาชีพ โครงการด้านเกษตรกรรมเช่นปลูกพืชผัก ไร่ชาและ ไม้ผลประสบความสำเร็จ รวมถึงการสร้างอาชีพด้านอื่น ๆ เช่น ทำหมู่บ้านชาวจีนพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหมู่บ้านเจริญรวดเร็ว ส่วนงานในด้านพัฒนาสังคม ด้านการถ่ายโอนอำนาจ ไม่มีผู้ใดทราบ แม้แต่รายเดียว คงมองเห็นสภาพหมู่บ้าน ทจข. เป็นหมู่บ้านโคกเคี้ยว ไม่ยอมรับและอำนาจการปกครองฝ่ายไทยเท่าที่ควรหากเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่อยู่ในประเทศมานานหลายสิบปี

16. หน่วยที่ปฏิบัติการกองกำลังทหารจีนคณะชาติ เป็นหน่วยฝ่ายพลเรือนและทหารมีหน่วยงานด้านการข่าว และหน่วยที่สำคัญคือ สมข. (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ) มีหน้าที่กำหนดนโยบายเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ ตามมติ ครม. เมื่อ 12 มิถุนายน 2527 ปรากฏว่า การปฏิบัติงานนี้มีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข แบ่งเป็น 1. การแปลงสัญชาติ 2. การควบคุม 3. การศึกษาหน่วยปฏิบัติงาน ควบคุมและพัฒนาสังคม (บก.04) โดยตรงกับกองกำลังทหารจีนคณะชาติและหมดสิ้นไปตามความจำเป็น มีการจัดตั้งเป็นหน่วยเฉพาะกิจ กองทัพบกจีนมาแทนทำหน้าที่ดูแลเฉพาะด้านความปลอดภัยหมู่บ้าน คงเป็นหน่วยของทางการเพียงหน่วยเดียวและหน่วยปกครอง หน่วยงานปกติตามภาระหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายกรมกอง เนื่องจากความมั่นคงปลอดภัยเกี่ยวกับความดำรงอยู่ของ ทจข. เกี่ยวข้องทั้งในด้านการเมือง (ภายในและต่างประเทศ) ด้านการทหาร ด้านเศรษฐกิจ และสังคม ท่านพอจะสรุปประเด็นความบกพร่องจากเรื่องใดที่สำคัญ และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข

จำนวนผู้ให้คำตอบ 5 รายตอบว่า เรื่องการเมืองเป็นสาเหตุใหญ่เพราะผลกระทบต่าง ๆ ในการดำรงอยู่ สุดท้ายจะไปรวมอยู่ด้านการเมืองโดยเฉพาะการเมืองภายในประเทศ

จำนวนผู้ให้คำตอบ 4 รายตอบว่าด้านสังคม ยกตัวอย่างความยุ่งยาก ด้านการให้สัญชาติ ทจข. เกิดจากความขัดแย้งด้านความคิดเห็นไม่ตรงกันระหว่างหน่วยปฏิบัติกับหน่วยกำหนดนโยบาย ทำให้เรื่องนี้ยืดเยื้อมาเป็นเวลานาน เฉพาะ ทจข. (13,000 คน) ที่ได้อนุมัติหลักการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2519 ปัจจุบันได้รับการแปลงสัญชาติไปเพียงประมาณ 7,000 คน ไม่รวมจีนฮ่อพลเรือนที่ได้รับอนุมัติใหม่และได้มีการปรับปรุงหน่วยหลักในการดำเนินงานให้สัญชาติใหม่

อีกจำนวน 6 รายที่เหลือ ไม่มีคำตอบในหัวข้อดังกล่าวแต่ตอบว่าเกิดจากความขัดแย้งส่วนตัวของผู้มีอำนาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกันหรือด้านการเมืองระหว่างประเทศ ให้เหตุผลว่าเพราะการดำเนินงาน บก.04 ทำงานในลักษณะปกปิด ไม่ค่อยแถลงข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้ทราบ น่าจะห้วง

เรื่องการเมืองระหว่างชาติมากกว่า เพราะความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ไต้หวัน ยุติลงเมื่อปี พ.ศ.2518 เป็นต้นมา ส่วน โครงการช่วยเหลือระหว่างไทย-ไต้หวัน โดยเฉพาะงบประมาณส่วนหนึ่งที่ไต้หวัน มอบให้นำมาใช้พัฒนาหมู่บ้าน ทช. จะเจริญรวดเร็วกว่าหมู่บ้านราษฎรไทย ในข้อเท็จจริงหมู่บ้าน ทช. ส่วนใหญ่อยู่บนภูเขาห่างไกลราษฎรไทย ผลที่ได้จึงอยู่กับชาวไทยภูเขาด้วยมากกว่า บก.04 มีหมู่บ้านราษฎรไทย จึงได้รับกล่าวขานจากราษฎรไทย

ส่วนการปกครอง ทช. กองทัพทั้งสองนั้น เนื่องจากภารกิจ 2 อย่างที่เกี่ยวข้องคือ การรบ และปกครอง จึงมีการอะลุ่มอล่วยในบางเรื่อง เพื่อถนอมน้ำใจผู้กมิตร ไม่ยึดถือด้วยทกกฎหมาย มองดูเหมือนจะไม่เคร่งครัดในด้านปกครอง

ตอนที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหากลุ่มทหารจีนคณะชาติ (ข้อ 17-19)

17. ท่านพอจะให้รายละเอียดและข้อมูลในประเด็นของปัญหาในเรื่องการดำรงอยู่ของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ ที่ดำรงอยู่ในประเทศไทยได้อย่างไร เรียงตามลำดับตั้งแต่ปัญหาสาเหตุ ค้าอาวุธ สงคราม เกือบหนีเดือน ๆ และปัญหาการเมือง

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกือบทั้งหมดคือ 11 รายตอบว่า ปัญหาสาเหตุซึ่งเป็นปัจจัยดำรงชีพ เพื่อใช้เลี้ยงกองทัพ เพื่อหาเงินนำมาทำภารกิจสงครามกู้ชาติ มีเพียง 2 ราย ที่ตอบว่าเกี่ยวกับอาวุธ สงคราม ส่วน 1 รายตอบว่า ปัญหาการเมืองเป็นปัญหาระหว่างประเทศมากที่สุด เพราะสาเหตุการเข้ามา อยู่อาศัยและทำสงครามกู้ชาติ โดยมีชาติมหาอำนาจฝ่ายโลกเสรี คอยให้ความช่วยเหลือ ส่วนผู้ที่ตอบ ปัญหาสาเหตุ เพราะเห็นว่าการดำรงอยู่ของ ทช. ในอาณาบริเวณนี้ แม้จะมีชาติมหาอำนาจและ ไต้หวันช่วยเหลือ แต่บางช่วงก็ถูกตัดขาดความช่วยเหลือต้องพึ่งพาตนเอง แม้ระยะหลังเข้าอยู่ในเขต ประเทศไทย แต่ก็มิพบปะทรมกับชนกลุ่มน้อยพม่าในเรื่องเป็นตัวแทนมาเลี้ยงกองทัพอยู่เบื้องหลังหรือ ดำเนินการนอกประเทศไทย

18. การแก้ไขปัญหของทางรัฐบาลไทยที่เด่นชัดคือ การยอมรับให้กลุ่มทหารจีนคณะชาติ เหล่านี้ มีสถานะเป็นคนไทยหลังจากการได้รับการแปลงสัญชาติแล้ว รวมทั้งเปิดเผยข้อเท็จจริงให้แก่ ประชาชนชาวไทยได้รับทราบ ทั้งนี้ยังคงมีการปลูกจิตสำนึกในความเป็นคนไทยต่อกลุ่มชนเหล่านี้ โดยเฉพาะชนรุ่นหลัง เพราะคนกลุ่มนี้ไม่สามารถกลับไปสู่แผ่นดินเดิมได้อีกแล้ว ทั้งนี้อยากจะถามว่า มาตรการใดที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการปลูกจิตสำนึกการเป็นคนไทย และให้เกิดความผสมกลมกลืนใน ความเป็นไทย ท่านมีความเห็นด้วยหรือไม่ต่อการมอบสัญชาติไทย

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 8 ราย มีความเห็นด้วยกับการให้สัญชาติไทย อีก 4 รายเห็นว่า การให้สัญชาติควรมีเงื่อนไขที่รัดกุม และเข้มงวดกว่าที่ทางการกำหนด ส่วนอีก 2 รายไม่เห็นด้วย

โดยให้เหตุผลว่ามีกลุ่มจีนฮ่อที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์อีกจำนวนมาก ที่คอยโอกาสเมื่อให้ได้ง่าย ต่อ ๆ ไปก็จะมียกกลุ่มจีนฮ่ออพยพเข้ามาเพิ่มเติมอีก ซึ่งปัจจุบันก็มีปัญหาเรื่องสัญชาติยังไม่หมดสิ้น ส่วนกลุ่มที่เห็นด้วยนั้นให้พิจารณากลุ่มหรือบุคคลผู้ที่ทำคุณประโยชน์ เช่น พวก ทอช. ที่เป็นทหารและครอบครัว อยู่ในความปกครองดูแลของทางทหารตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 และเป็นกลุ่มที่ทางการนำกำลังไปสนับสนุนการรบ กองทัพไทย โดยมีส่วนหนึ่งที่เสียชีวิตไป

19. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร หากรัฐจะจัดหน่วยงานเพิ่มขึ้นอีกองค์กรหนึ่งเกี่ยวกับงานนี้ มาวิเคราะห์ปรับปรุงประสานงาน รวมถึงแก้ไขปัญหาทหารจีนคณะชาติเป็นระยะ ๆ นอกเหนือจาก สมช. ที่เป็นหน่วยกำหนดนโยบาย ทั้งที่การดำเนินการไม่ว่าจะเป็นงานการแปลงสัญชาติ จัดสรรที่ดิน ทำกิน จะผ่านมาเป็นระยะเวลาหลายปีแล้วแต่ก็ยังคงมีความค้างคั่งของงานที่มีอยู่ โดยปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาชนกลุ่มน้อยจำนวนหลายแสนคน ที่หลบเข้ามาอาศัยและทำกิน เช่น กรณีไทยใหญ่ เป็นต้น ส่วนงาน ทอช. เดิม ก็ยังมีกลุ่มจีนฮ่ออิสระหลายหมื่นคนที่หลบหนีเข้ามาและยังถือว่าเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

มีผู้เห็นด้วยจำนวน 7 ราย ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ใหญ่ภาครัฐ ทางฝ่ายทหารและฝ่ายปกครอง เพราะเห็นว่าผู้กำหนดนโยบาย และผู้ปฏิบัติเป็นคนละหน่วยงาน ส่วนผู้ที่ประเมินผล วิเคราะห์ น่าจะมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์ มาร่วมปฏิบัติงาน เพราะปัญหา ทอช. นั้นเป็นปัญหาผู้ลี้ภัยทางการเมืองรวมอยู่ด้วย และเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีอิทธิพลกว่าชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ การแก้ปัญหาทอช. จึงเป็นสิ่งจำเป็น หากแก้ปัญหากลุ่มนี้สำเร็จ กลุ่มอื่น ๆ น่าจะ ไม่ยาก ในข้อเท็จจริง ทอช. ที่อยู่ในประเทศไทย ยังคงเป็นที่สนใจและทางสาธารณรัฐจีนได้หวั่นก็มีความห่วงใย โดยงานวิเคราะห์และติดตามผลนับว่าความจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกมีจำนวน 4 ราย เป็นผู้นำ ทอช. ให้เหตุผลว่า ปัจจุบันทาง ทอช. ได้ปฏิบัติตามกฎหมายไทยและถูกหลานก็เป็นคนไทยจนหมดแล้ว ส่วนจีนฮ่อรุ่นใหม่ทางการไม่ควร นำมารวมกลุ่มเดียวกันในการแก้ปัญหา และอีก 3 ราย ให้เหตุผลว่า สมช. มีขีดความสามารถติดตามผลและวิเคราะห์ได้ดียิ่งแล้ว ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้ปฏิบัติ ไม่มีความต่อเนื่องและไม่ให้ความสำคัญ

ตอนที่ 5 บทบาทความสัมพันธ์ของนโยบายต่างประเทศของไทยต่อประเทศต่างๆที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ อันประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา, จีน, ไต้หวัน และพม่า (ข้อ 20-25)

20. จากการอาศัยประเทศไทยของกลุ่มทหารจีนคณะชาติเป็นทางผ่านสู่โลกภายนอก ในอดีตที่ผ่านมา และสุดท้ายมีบางส่วนที่ยังคงต้องอาศัยประเทศไทยดำรงอยู่อย่างถาวร แม้รัฐบาลไทยพยายาม

ผลักดันให้กลับสู่ได้หวัน แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ ตลอดระยะเวลาปี พ.ศ.2496-2518 ขณะนั้นได้หวันคงมีที่นั่งในสหประชาชาติ ไทยอยู่โลกเสรี ย่อมจะมีปัญหากระทบกระเทือนในประเด็นนี้ระหว่างไทยกับพม่า ท่านพอจะอธิบายได้หรือไม่ ในประเด็นไทยได้ใช้ความพยายามสร้างสรรค์ สัมพันธไมตรี สถานะบ้านใกล้เรือนเคียงดีที่สุดแล้ว หรือท่านมีความคิดเห็นในประเด็นนี้อย่างไร?

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 10 รายตอบว่า ไทยได้ดำเนินนโยบายสัมพันธไมตรีได้เป็นอย่างดีแล้ว อีก 4 รายเห็นว่าไทยควรจะตัดสัมพันธไมตรีกับได้หวันก่อน 1 กันยายนพ.ศ. 2518 เพื่อส่งเสริม สัมพันธไมตรีกับพม่าให้มากกว่านี้ เพราะเห็นผลว่าไทยได้รับผลกระทบจากการดำรงอยู่ของ ทงซ. มากกว่าจะได้ประโยชน์ ส่วนฝ่ายที่เห็นด้วยกับการดำเนินนโยบายสร้างสัมพันธไมตรีกับพม่า โดยการรับรองสาธารณรัฐจีนประชาธิปไตยประชาชนจีน เมื่อ 1 กันยายนพ.ศ. 2518 เป็นช่วงจังหวะอันเหมาะสมแล้ว เพราะสถานการณ์โลกทำให้การแก้ปัญหา ทงซ. ในประเทศง่ายขึ้นและมีผลดีไม่เฉพาะสถานการณ์สู้รบในประเทศไทย แต่ยังช่วยให้แรงกดดันจากจีนแผ่นดินใหญ่ทางพม่าลดลง ซึ่งเป็นผลให้สัมพันธไทยและพม่า อยู่ระดับคงที่ไม่เลวกว่าเดิม

21. นโยบายของไทยที่เรียกว่ารัฐก้นชน (Buffer State) หรือนโยบายที่สัณยภูมิภาคนี้อ่ต่อต้านการรุกรานของลัทธิคอมมิวนิสต์ เพื่อป้องกันมิให้สงครามเข้ามาในดินแดนประเทศไทยจึงเป็นความเห็นของหนังสือพิมพ์ต่างชาติ หรือแม้แต่ ทงซ. เอง ก็ได้ออกมาแสดงทัศนคติว่า ตนเองเหมือนสุนัขเฝ้าบ้าน (คำพูดของนายพลตัวน) แต่จะไม่ปรากฏในนโยบายของไทยเลย อีกทั้งกรณีสงครามฝิ่นระหว่างขุนล่า กับ ทงซ. ปี พ.ศ.2510 ที่สามเหลี่ยมทองคำ ทำให้ทั่วโลกเห็นว่า ทงซ. ที่อยู่ในไทยมา 7-8 ปีแล้วยังส่งกำลังไปรบกับขุนล่าในลาว กรณีผลประโยชน์ที่ขัดกันด้านยาเสพติด ทางกรไทยได้เริ่มเจรจาครั้งใหม่กับได้หวันอีก กรณีขอให้ขนย้ายกำลังส่วนนี้กลับได้หวันในปีพ.ศ. 2511-2512 แต่ผลปรากฏว่าไม่มีการขนย้ายกลับ แต่ทางได้หวันยอมให้ไทยแก้ปัญหา กับ ทงซ. กองทัพ 3 และได้เอง ท่านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับ นโยบายรัฐก้นชน

ในประเด็นนี้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ถึง 12 รายเห็นว่าทางไทย ไม่มีนโยบายรัฐก้นชนแต่ยอมรับว่าเป็นโอกาสและความได้เปรียบของแต่ละฝ่าย ซึ่งในปัจจุบันว่าแรงครองพื้นที่ด้านที่ผลิตยาเสพติดเหมือนสมัย ทงซ. อยู่ในประเทศไทยในอดีต เมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมามาเพราะฝ่ายไทยปฏิเสธมาตลอดเวลาว่าเราไม่เคยหนุนหลัง ทงซ. หรือชนกลุ่มน้อย แต่ข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบันรัฐบาลทหารพม่าเองก็ใช้ชนกลุ่มน้อยในพม่าเป็นรัฐก้นชนกับไทยแต่ก็ถือเป็น โอกาสเช่นเดียวกันมากกว่า ส่วนอีก 4 รายที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลว่าเป็นการกล่าวอ้าง

22. การดำเนินนโยบายของรัฐบาลเมื่อปี พ.ศ.2513 ให้กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้เข้ามาควบคุม กำหนดพื้นที่อยู่อาศัย เพื่อสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ในด้านการต่อต้านคอมมิวนิสต์ ต่อมาในปี พ.ศ.2515 ได้มอบให้ทางทหารดำเนินการพัฒนาสังคม ดำเนินการแทนฝ่ายปกครองด้านแปรรูปสังคมให้เป็นนโยบาย แต่ดูเหมือนว่าทาง สมช. จะไม่เห็นด้วยกับนโยบายที่ทหาร (บก.04) ทำไปด้วยเหตุผลส่วนใหญ่ที่เห็นว่า บก.04 ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ทงช. มากไป จนเห็นความแตกต่างกันระหว่างหมู่บ้านชาวเขา ชาวไทยใกล้ชิดเคียง เจริญไม่เท่าเทียมกัน ท่านเห็นด้วยหรือไม่อย่างไร?

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 7 รายเห็นด้วยกับการที่กองทัพบกต้องดำเนินการในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน เพราะในระยะต้น ๆ ต้องนำกำลัง ทช. ไปใช้เสริมกำลังทหารในการสู้รบ จึงมีการปกครองอย่างผ่อนปรน คอยแก้ไขปัญหาคความยากจนด้วยสร้างงานอาชีพและพื้นที่เพาะปลูก แล้วหันมาสร้างการผสมกลมกลืน โดยเฉพาะความนิยมไทย ปลูกฝังความเป็นไทยตั้งแต่เยาว์วัย และการเรียนรู้ภาษาไทย จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการผูกมิตร สร้างศรัทธาในตัวผู้นำและที่สำคัญต้องใช้เวลาดำเนินการไม่น้อย หากสถานการณ์และพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นอุปสรรค มิได้อยู่ในพื้นที่แห่งเดียวกัน การดำเนินงานก็ยังลำบากและต้องสิ้นเปลืองงบประมาณมาก ส่วนงานเกี่ยวกับ ทช. มีความเกี่ยวพันในเกือบทุกเรื่อง ตั้งแต่การทหาร, การเมือง, เศรษฐกิจ, และสังคม การดำเนินการในลักษณะงานใหญ่ คงต้องเกิดข้อบกพร่องเป็นธรรมดาเพราะเป็นปัญหาที่เรื้อรังที่แก้ไม่ได้มานับตั้งแต่ปี พ.ศ.2593 ยาวนานเกือบครึ่งศตวรรษ หากจะเทียบเวลาการใช้แก้ปัญหา ทช. ของ บก.04 เป็นมาตรฐาน เพียง 15 ปี คงไม่ได้

ส่วนอีก 4 รายมีความเห็นด้วยกับการแก้ปัญหาด้วยการยึดถือกฎหมายเป็นหลัก และใช้หลักรัฐศาสตร์เป็นรอง มองเห็นว่าการปฏิบัติของทหารใช้หลักรัฐศาสตร์มากเกินไป ซึ่งในลักษณะการแก้ปัญหาที่อยู่ในหมู่บ้านไทย คนกลุ่มนี้ได้รับผลประโยชน์มากเกินไป เช่นกรณีให้ที่ดินเป็นที่ทำกินรวมสิทธิพิเศษหลายอย่าง ในขณะที่กลุ่มชนอื่นๆ ไม่ค่อยมีโอกาส อีก 3 รายไม่ออกความเห็นในประเด็นนี้

23. บทบาทของชาติมหาอำนาจ คือ สหรัฐอเมริกามีนโยบายการต่างประเทศอย่างไรกับพม่า รวมถึงนโยบายต่างประเทศของไทยที่มีต่อสหรัฐฯ ในเรื่องของการดำรงอยู่ของกลุ่มทหารจีนคณะชาติในเขตแดนไทย-พม่า ที่ผ่านมามีท่าทีพอใจหรือไม่ กรณีที่ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายโลกเสรีที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์

ในบรรดาผู้ตอบทั้งหมดเห็นด้วย เพราะประเทศไทยอยู่ในพื้นที่และมีอุดมการณ์ต่อต้านคอมมิวนิสต์ สหรัฐฯกับพม่ามีความสัมพันธ์ไมตรีที่ค่อนข้างตึงเครียดมาโดยตลอดครึ่งศตวรรษ แม้ในปัจจุบัน ต่อมาทางไทยค่อย ๆ ปรับตัว และดำเนินนโยบายที่ดีกับเพื่อนบ้าน ภายหลังจากที่สหรัฐฯถอน

กำลังจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะถึงเห็นข้อเสียบางประการของการเป็นมิตรและเชื่อในแนวคิดของสหรัฐอเมริกามากเกินควร โดยเฉพาะกรณี ทชช. ส่วนน้อยไม่เห็นด้วย เพราะสหรัฐฯถือผลประโยชน์ของเขาเป็นหลัก ทั้งภารกิจและปัญหาต่าง ๆ ไว้ในภูมิภาคนี้มากมาย กรณี ทชช. ทำให้ฝ่ายไทยต้องมาแก้ปัญหาด้านสังคม คือ ปัญหายาเสพติด

24. หลังปี พ.ศ.2518 สมัยรัฐบาล ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ ได้เปิดสัมพันธไมตรีกับจีนแผ่นดินใหญ่ ท่านทราบหรือไม่ว่า การดำเนินนโยบายของไทยกับกลุ่มทหารจีนคณะชาติ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร?

ผู้ตอบส่วนใหญ่จำนวนถึง 12 ราย ชื่นชอบนโยบายรับรองจีนแผ่นดินใหญ่ของรัฐบาล ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ที่หาช่วงเวลาโอกาสที่เหมาะสม ตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้รัฐบาลต่อ ๆ มารับช่วงปฏิบัติเกิดผลคือการปราบปราม ผกค. ในประเทศ ด้าน ทชช. แม้จะมีกลุ่มต่อต้านคอมมิวนิสต์ ทางจีนแผ่นดินใหญ่มองว่าไม่มีส่วนสำคัญอะไร คงปล่อยให้ทางการแก้ปัญหาภายในเองไม่ยุ่งเกี่ยว ซึ่งทางการไทยเร่งรัดให้บุคคลเหล่านี้มีสัญชาติไทย (รัฐบาล พล.อ.เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ดำเนินการเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพื่อแก้ปัญหามือปืนระหว่างประเทศ)

ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย 2 ราย ส่วนใหญ่เป็น ทชช. มองปัญหาด้านเศรษฐกิจไม่เชื่อการแก้ปัญหาใช้ความรุนแรงคอมมิวนิสต์

25. ได้หวั่นมีความสัมพันธ์อย่างลับ ๆ และใกล้ชิดกับกลุ่มทหารจีนคณะชาติมาตั้งแต่ต้น โดยมีอุดมการณ์เดียวกัน มีองค์กรจากใต้หวันสมาคมช่วยเหลือผู้ลี้ภัยชาวจีนโพ้นทะเล ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องและช่วยเหลือกลุ่มทหารจีนคณะชาติที่อยู่ในประเทศไทย เป็นองค์การเอกชนถึงรัฐ สมาคมช่วยเหลือผู้ลี้ภัยชาวจีนโพ้นทะเล (Field Relief Association Northern Thailand) ที่มีบทบาทในการช่วยเหลือทหารจีนคณะชาติ ท่านทราบบทบาทการช่วยเหลือทหารจีนคณะชาติในประเทศไทยหรือไม่อย่างไร?

ในระยะต้น ๆ ที่ปรากฏเด่นชัดตั้งแต่ช่วงสุดท้ายของสงครามในพม่า ปี พ.ศ.2503 เป็นต้นมา หลังจากนั้นยังไม่พบบทบาทความช่วยเหลือ ระหว่างปี พ.ศ.2504-2512 ระหว่าง ทชช. อพยพอยู่ในประเทศ จนกระทั่งหลังปี พ.ศ.2513 เมื่อไทยและใต้หวัน ได้ตกลงกันหลังเจรจาเรื่อง ทชช. กลุ่มกองทัพ 3 และกองทัพ 5 ที่จะอยู่อาศัยอาณาบริเวณภาคเหนือของไทย ในด้านความช่วยเหลือต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานข่าวของใต้หวัน และกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยเน้นเฉพาะด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตจนถึงยุค บก.ทหารสูงสุด ปี พ.ศ.2527 การช่วยเหลือระหว่างหน่วยดังกล่าวได้ยุติลง โดยนโยบายของ สมช. ที่ต้องดำเนินผ่านคณะกรรมการจังหวัด

ดังนั้นที่จะกล่าวถึงความช่วยเหลือ ในคำถามจึงหมายถึงความช่วยเหลือระหว่างหน่วยงานราชการไทย (บก.ทหารสูงสุด) กับกรมข่าวทหารเท่านั้น ลักษณะงานจึงกระทำโดยผ่านเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย (เจ้าหน้าที่ บก.ทหารสูงสุด) และอนุญาตทางใต้หวันมาตรวจสอบผลงานหรือกล่าวว่าเป็นเงินทองหรือสิ่งของต้องผ่านมือเข้ามาถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยและ ไม่อนุญาตให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือโดยตรงเช่นปัจจุบัน ส่วนเจ้าหน้าที่อื่น ๆ คงมีเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้าน ปลุกชาหรือการเกษตรเท่านั้น เช่น ในการส่งเสริมการปลูกชาให้กับหมู่บ้านต่าง ๆ ของ ทช. หรือการตั้งศูนย์เกษตรที่อำเภอฝาง เพื่อส่งเสริมงานปลูกไม้ผลต่าง ๆ โดยเฉพาะลิ้นจี่, แคนตาลูป ให้เป็นพืชเศรษฐกิจ

โดยประเด็นของความเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย เป็นดังนี้คือ การที่ควรรับการช่วยเหลือที่ผ่านมา เพราะวัตถุประสงค์การช่วยเหลือจากต่างประเทศย่อมมีเป้าหมายผลประโยชน์ร่วมด้วยมีผู้เห็นด้วยจำนวน 9 ราย ที่มีความเห็นด้วยกับการช่วยเหลือในอดีตที่ผ่านมา ส่วนอีก 5 รายไม่เห็นด้วย เพราะคิดว่าการช่วยเหลือต่างประเทศมีความมุ่งหมายอื่นร่วมด้วย อีกทั้งประเทศไทยและใต้หวันได้ยุติบทบาทความสัมพันธ์ด้านการทูตมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2518

3.6 การพิสูจน์สมมติฐาน

การศึกษาผลกระทบจากการดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีนคณะชาติ “ ก๊กมินตั๋ง ” ทางภาคเหนือต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยระหว่างปี พ.ศ. 2493-2527 ได้กำหนดสมมติฐานไว้ 5 ประการ คือ

1) การตั้งถิ่นฐานของทหารจีนคณะชาติในประเทศไทยเป็นไปในลักษณะการลี้ภัยทางการเมือง โดยการเข้ามาอยู่ได้เลือกสรรภูมิประเทศที่เป็นประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ในด้านการทหาร ในด้านการตั้งรับ และการป้องกันตนเอง

ในช่วงปีพ.ศ. 2493 หลังจากที่กองกำลังทหารจีนคณะชาติได้ถอยร่นจากรัฐฉานของพม่า มาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกองทัพพร้อมกับมีอุดมการณ์อันแน่วแน่ที่จะบุกกลับไปสู่แผ่นดินใหญ่ อีกทั้งกำลังพลเป็นทหาร การเลือกที่ตั้งถิ่นฐานจึงต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์การตั้งฐานทัพเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความปลอดภัยทั้งนี้จุดการตั้งถิ่นฐานจะเลือกอยู่บนภูเขาหรือบนเนินเขาที่มีเส้นทางผ่านสันเขาเพื่อประโยชน์ต่อการเดินทาง เคลื่อนย้ายกำลังพล ลำเลียงเสบียงอาหาร จากการสัมภาษณ์จะเห็นว่าที่ตั้งกองทัพบกของกลุ่มกองกำลังทหารจีนคณะชาติของกองทัพ 3 และ 5 มีที่ตั้งบนคอย แถบอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และคอยแม่สะลอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เพราะฉะนั้นจากการตั้งฐานที่ตั้งเป็นอยู่จึงรับกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) นโยบายของประเทศไทย พยายามที่จะผลักดันให้กลุ่มทหารจีนคณะชาติไปตั้งถิ่นฐานให้ไกลจากชายแดนไทย-พม่า อันส่งผลกระทบต่อสัมพันธไมตรีระหว่างไทยกับพม่า รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาการค้าที่ผิดกฎหมายตามแนวชายแดน

จากการเข้ามาดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีนคณะชาติจะเห็นว่าตั้งแต่ที่เริ่มเข้ามาอยู่ใกล้พรมแดนไทยนั้น ทางรัฐบาลได้ทำการปราบปรามหลายครั้ง อีกทั้งทางรัฐบาลเห็นว่ากลุ่มคนจีนกลุ่มนี้ได้ให้ความช่วยเหลือกับชนกลุ่มน้อยที่เป็นปฏิปักษ์กับพม่า ซึ่งการดำเนินนโยบายการต่างประเทศได้มีการร้องขอให้สหประชาชาติผลักดันอพยพ ทจข. กลับไป อีกทั้งปัญหาการดำรงอยู่ได้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย อาทิเช่น การล่าเหยียดศาสนา ศพติด การค้าสิ่งผิดกฎหมายตามแนวชายแดน เป็นต้น ซึ่งย่อมส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคง รวมทั้งไทยกับพม่าเป็นประเทศเพื่อนบ้านกัน ทางรัฐบาลจึงเกรงว่าปัญหาของการดำรงอยู่ของ ทจข. จะนำมาซึ่งความขัดแย้งจากปัจจัยภายในประเทศ และภายนอกประเทศ ดังนั้นทางรัฐบาลไทยจึงมีนโยบายอย่างชัดเจนในการแก้ไขปัญหานี้ จะเห็นว่าการศึกษาจากคำราและเอกสารได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของประเทศไทยในการผลักดันกลุ่ม ทจข. และมีการป้องกันปรามรวมถึงปราบปรามการค้าสิ่งเสพติดและการค้าสิ่งผิดกฎหมายอย่างเด่นชัด ดังนั้นประเด็นต่างๆ ข้างต้นจึงรับกับสมมติฐานในข้อ 2 ที่ตั้งไว้

3) จากการดำเนินนโยบายฝ่ายไทยมีความต้องการแปลงสภาพกองทัพที่ถืออาวุธ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลพม่า มาจัดตั้งเป็นหมู่บ้านป้องกันชายแดนไทย

จากข้อมูลที่ได้นั้นถือว่ารับกับสมมติฐานข้อนี้เช่นกันคือ จากการศึกษาด้านนโยบายของประเทศไทยที่มีต่อกลุ่ม ทจข. ของฝ่ายทหาร หรือมหาดไทย ได้มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือทั้งด้านการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการปลูกไม้เมืองหนาว การแปลงสัญชาติโดยเน้นการปลูกจิตสำนึกให้มีความเป็นไทย รวมถึงการจัดตั้งหมู่บ้านป้องกันชายแดนให้กลุ่ม ทจข. อยู่อาศัยนับเป็นนโยบายที่มีความชัดเจนต่อการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลโดยเน้นหลักมนุษยธรรมรวมทั้งน่านโยบายการป้องกันจุดยุทธศาสตร์ของประเทศมาเป็นกรอบในการบูรณาการจัดตั้งหมู่บ้านป้องกันชายแดน เพื่อความปลอดภัยและมั่นคงของประเทศ

4) การแปลงสภาพทางสังคมมุ่งเน้นนโยบายความผสมกลมกลืนรวมถึงการปลูกจิตสำนึกให้เกิดความเป็นคนไทย

จากการที่นโยบายหลักในข้อหนึ่งของรัฐบาลไทยได้ใช้นโยบายความผสมกลมกลืนในการดำรงอยู่ของทจข. โดยการจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาไทย การส่งเสริมด้านต่างๆ ต่อปัจจัยในการดำรงอยู่ของ ทจข. เป็นภาพรวมที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยทางสังคมในการอยู่ร่วมกันเป็นประเด็นหลัก

ประเด็นหนึ่งที่ทางรัฐบาลส่งเสริม เน้นความผสมกลมกลืนให้เกิดจิตสำนึกในความเป็นคนไทย การมอบสัญชาติไทยแก่ ทพช. ที่ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศคั้งนั้นประเด็นนี้จึงรับกับสมมติฐานที่ให้ไว้

5) หน่วยงานจากทางรัฐบาลไทยที่รับผิดชอบกลุ่มทหารจีนคณะชาติ ในแต่ละช่วงสมัยได้ปรับเปลี่ยนนโยบายตลอดจนวิธีการดำเนินนโยบายต่อกลุ่มคนเหล่านี้ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเมืองภายใน และการเมืองระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

การปรับเปลี่ยนทั้งนโยบาย และวิธีการดำเนินนโยบายต่อกลุ่มคนเหล่านี้ส่งผลให้กลุ่มคนจีนอพยพ อดีตทหารจีนคณะชาติเกิดความไม่มั่นใจในสถานภาพและบทบาทของตนเองทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง จากประเทศที่ตนเองอาศัยอยู่ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องยอมรับสถานภาพใหม่ของกลุ่มทหารจีน โดยการผ่อนปรน โดยการให้สัญชาติไทยแก่คนกลุ่มนี้ ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีประเด็นการเมืองภายในและการเมืองภายนอกเป็นตัวแปรสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนนโยบายให้สอดคล้อง ดังเช่นในกรณีทัพม่าร้องขอให้สหประชาชาติผลักดันกลุ่มทหารจีนกลับสู่มาตุภูมิเพราะการที่ทหารจีน มาดำรงอยู่ตามแนวชายแดนได้ให้ความช่วยเหลือชนกลุ่มน้อยบางกลุ่มซึ่งเป็นปฏิปักษ์กับพม่า จึงนับเป็นปัจจัยที่กำหนดนโยบายของรัฐบาล ไทยด้วยต่อการที่ต้องคำนึงถึง สัมพันธภาพ ไทยและพม่า ทั้งนี้ตัวอย่างข้อมูลจากการสัมภาษณ์และศึกษาทำให้เห็นว่าปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวไปข้างต้นรับกับสมมติฐานที่ตั้งไว้